

Maciej Borski

Wstęp

Roczniki Administracji i Prawa 16/1, 13-15

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSTĘP

Kolejny, XVI już rok ukazywania się Roczników Administracji i Prawa, skłania do pewnych refleksji. Tym razem chciałbym podzielić się z Czytelnikami swoimi spostrzeżeniami dotyczącymi przyznawania przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego punktów w ramach parametryzacji czasopism. Roczniki podczas ostatniej oceny otrzymały 7 punktów, co zostało przyjęte jako bardzo przyzwoity wynik. Pojawia się jednak pytanie – czy rzeczywiście? Wydaje się, że przyjęte zasady oceny czasopism nie przystają do specyfiki nauk prawnych, które wtłoczono na siłę do nauk społecznych, zgodnie z anglosaską klasyfikacją dyscyplin, choć równie dobrze mogłyby być naukami humanistycznymi, a nawet, co byłoby najrozsądniejsze, mogłyby tworzyć osobną kategorię. Analiza funkcjonujących na rynku czasopism prawniczych pokazuje, że system punktacji jest bardzo spłaszczony (1-14 punktów). Żadne z czasopism prawniczych nie dostało zaszczytu uzyskania maksymalnej liczby 15 punktów. Najbardziej znane czasopisma ukazujące się od wielu lat, mające ogromną renomę, dysponują średnio około 11 punktami (wyjątkiem jest tu „Państwo i Prawo” posiadające 13 punktów). Ostatnia parametryzacja może ponadto trochę zaciemniać właściwy obraz, bowiem redakcje czasopism w zamian za wprowadzenie danych za pięć lat wstecz do systemu POL-index otrzymały dodatkową gratyfikację punktową. Jak zatem będzie wyglądała ewaluacja w 2017 r.? Trudno powiedzieć, tym bardziej że zasady parametryzacji regularnie w ostatnich latach się zmieniały. Wydaje się, że wprowadzenie Polskiego Współczynnika Wpływu od 2017 r. jako narzędzia oceniającego znaczenie i wartość polskich czasopism naukowych nie poprawi w sposób zasadniczy sytuacji w tym zakresie. W założeniu współczynnik ten ma pomóc, na wzór międzynarodowego Impact Factor, w odróżnieniu czasopism, które mają wpływ na rozwój nauki, od takich, które czytają tylko ich autorzy. Bardzo wątpliwe jednak, że będzie to dobre narzędzie naukometyczne, bowiem specjaliści już teraz zwracają uwagę na takie słabości Polskiego Współczynnika Wpływu, jak: bazowanie jedynie na cytowaniach zawartych w krajowych czasopismach, które chcą być poddane ewaluacji i znaleźć się w ministerialnym „Wykazie czasopism punktowanych”; zawężenie zbieranych danych jedynie do czasopism, czyli pominięcie innych potencjalnych źródeł cytowań, takich jak monografie czy rozdziały w nich; uwzględnianie we wzorze na PWW autocytoowań bez względu na ich odsetek; jakość zbieranych danych: dane są wprowadzane przez przedstawicieli redakcji i nie są weryfikowane czy poprawiane przez operatorów bazy. Biorąc to wszystko pod uwagę, muszę powiedzieć, że tęsknię za takim sposobem oceny, który uwzględni rzeczywistą jakość wydawanych czasopism poprzez ocenę ich zawartości, a nie różnych wskaźników, które w praktyce mogą zaburzyć rzeczywisty obraz.

Bieżący zeszyt Roczników jest niewątpliwie bardzo bogaty treściowo. Obejmuje on trzy działy tematyczne: artykuły; sprawozdania; recenzje. To sprawia, że można w nim znaleźć nie tylko artykuły o bardzo szerokim spektrum tematycznym, ale także sprawozdania z konferencji i innych wydarzeń naukowych, a ponadto recenzje publikacji książkowych. Tradycyjnie dominującym elementem są artykuły. Szczególnie licznie w bieżącym

zeszycie reprezentowane są teksty poświęcone problematyce funkcjonowania administracji publicznej. Na specjalną uwagę zasługuje bardzo ciekawe opracowanie poświęcone problematyce przymusowych szczepień ochronnych u dzieci na tle orzecznictwa sądów administracyjnych. Autor zwraca uwagę, że Inspekcja sanitarna wielokrotnie wystawiała decyzje nakładające na rodziców obowiązek szczepienia ich dzieci, co zostało zakwestionowane przez sądy, gdyż obowiązek ten wynika z mocy prawa. Inspekcja zaczęła więc uruchamiać postępowania egzekucyjne bez wystawiania decyzji. To również okazało się błędne, gdyż organy inspekcji nie są właściwe do prowadzenia egzekucji w tych sprawach. Inspektorzy zawierają więc porozumienia z wojewodami, którzy powierzają im prowadzenie postępowań egzekucyjnych. Przy ich zawieraniu nie może jednak występować stosunek podległości pomiędzy stronami, mogą być więc one sprzeczne z prawem. Autor podnosi także problem zgodności z Konstytucją ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi i rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, które w wielu istotnych szczegółach odsyłają do corocznego komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego, który nie znajduje się w konstytucyjnym katalogu źródeł prawa.

Warto zwrócić uwagę również na angielskojęzyczny artykuł poświęcony prawu człowieka do życia i zdrowia określonego w Konstytucji RP w odniesieniu do problematyki prawnej dopuszczalności interwencji jednostek Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w placówce jednoprofilowej w sytuacji, gdy przebywający tam, hospitalizowany pacjent, znajduje się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Autorka wskazuje w nim na konieczność doprecyzowania i uregulowania rozwiązań dotyczących możliwości niesienia pomocy przez jednostki systemu w szpitalach jednoprofilowych, by podejmowane działania ratownicze były szybkie, niejednokrotnie nawet natychmiastowe, racjonalne, a przede wszystkim efektywne. W bieżącym zeszycie znalazły się także opracowania poświęcone tematyce prawno konstytucyjnej, w tym bardzo ciekawy tekst dotyczący charakteru zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w prawie UE. Celem autorki stała się odpowiedź na pytanie, jaki jest charakter zakazu przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną w prawie UE (zasada ogólna w prawie UE czy zasada lub prawo w ramach Karty). Autorka analizuje także szczegółowo charakter art. 21 Karty (prawo czy zasada) i zakres (podmiotowy i przedmiotowy) zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w prawie UE oraz jego skuteczność (wertikalnej czy horyzontalnej).

Omawiana część obejmuje także problematykę prawno-historyczną, reprezentowaną przez bardzo ciekawe opracowanie poświęcone specyficznej instytucji prawa zwyczajowego w średniowiecznym Maghrebie. *Leff*, bo o tej instytucji mowa, stosowana była do zawierania sojuszy i aliansów politycznych. Przyjmuje się, że powstała ona w okresie wczesnego średniowiecza w XI w. n.e. Autor wykazuje, że dzięki analizie tekstu źródłowego z kroniki al-Bekriego można stwierdzić na obszarze istniejącego we wczesnym średniowieczu emiratu Nekôr ślady stosowania tego prawa – zawierania sojuszy – już w IX w. n.e.

Nie sposób nie wspomnieć także o wymykającym się klasycznej klasyfikacji artykule zatytułowanym *Klasyka polskiej anegdoty prawniczej*. Autor przedstawił w nim zwięzłe

opisy i oceny treści publikacji dotyczących rzeczywistych komicznych zachowań prawników w polskim systemie wymiaru sprawiedliwości czasów międzywojnia, realnego socjalizmu i obecnych. Były to zdarzenia autentyczne, zebrane i osobiście zaobserwowane przez wieloletniego katowickiego prokuratora Zygmunta Ogórka, cieszącego się dużymi sukcesami zawodowymi i szerokim uznaniem społecznym. Autor w niezwykle ciekawy sposób pokazuje, że stosowanie prawa ma wymiar bardzo ludzki, czasami nawet komiczny, daje także czytelnikowi wytchnienie od wszechobecności norm.

Pierwszy zeszyt tegorocznych Roczników podejmuje także problematykę prawa prywatnego. Godne polecenia jest niewątpliwie opracowanie dotyczące odpowiedzialności nabywcy gospodarstwa rolnego za zobowiązania związane z jego prowadzeniem. Autorka, przytaczając poglądy judykatury, zauważa, że przeniesienie gospodarstwa rolnego wcale nie musi nastąpić w wyniku jednej umowy, bowiem te same względy prawnej ochrony wierzycieli zbywcy są aktualne zarówno w razie nabycia gospodarstwa rolnego na podstawie jednej umowy nabycia, jak i w rezultacie kilku umów prowadzących do tego samego efektu gospodarczego. Jej zdaniem ustawodawca, posługując się terminem „zobowiązania związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, nie wyłączył z jego zakresu żadnej kategorii zobowiązań. W bieżącym numerze Roczników nie mogło także zabraknąć prawa pracy. Czytelnik znajdzie tutaj m.in. bardzo ciekawy tekst poświęcony postanowieniom ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw z dnia 25 czerwca 2015 r. Autor zauważa w nim, że wspólną cechą nowelizacji przepisów Kodeksu pracy w 2015 r. jest zamiar ustawodawcy zagwarantowania równego traktowania pracowników, zaakcentowana została także tendencja do konwergencji dwóch przeciwstawnych tendencji: stabilizacji i elastyczności zatrudnienia. W imieniu Redakcji pragnę bardzo serdecznie podziękować recenzentom: prof. dr. hab. Jerzemu Paśnikowi (Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztora w Pułtusku), prof. dr. hab. Leszkowi Mitrusowi (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr. hab. Ryszardowi Vorbrichowi (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz prof. dr. hab. Dariuszowi Szostkowi (Uniwersytet Opolski) za podjęcie się trudu recenzji oraz za szczegółowe i życzliwe uwagi merytoryczne zawarte w recenzjach, które w istotny sposób wpłynęły na merytoryczną zawartość prezentowanych Roczników.

Biorąc pod uwagę bardzo szeroki wachlarz tematyczny Roczników, mam nadzieję, że publikacja ta spotka się z życzliwym zainteresowaniem różnych grup czytelników i okaże się przydatna dla wszystkich, którzy w swojej pracy podejmują problematykę z obszaru dwóch głównych dyscyplin naukowych: prawa i administracji.

Maciej Borski